11 Αυγούστου 2014

Γ.Εφραίμ Φιλοθεΐτης -Περί Πνευματικού Ζήλου

Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Γέρ. Εφραίμ Φιλοθεΐτης-Αριζονίτης / Ορθόδοξη πίστη

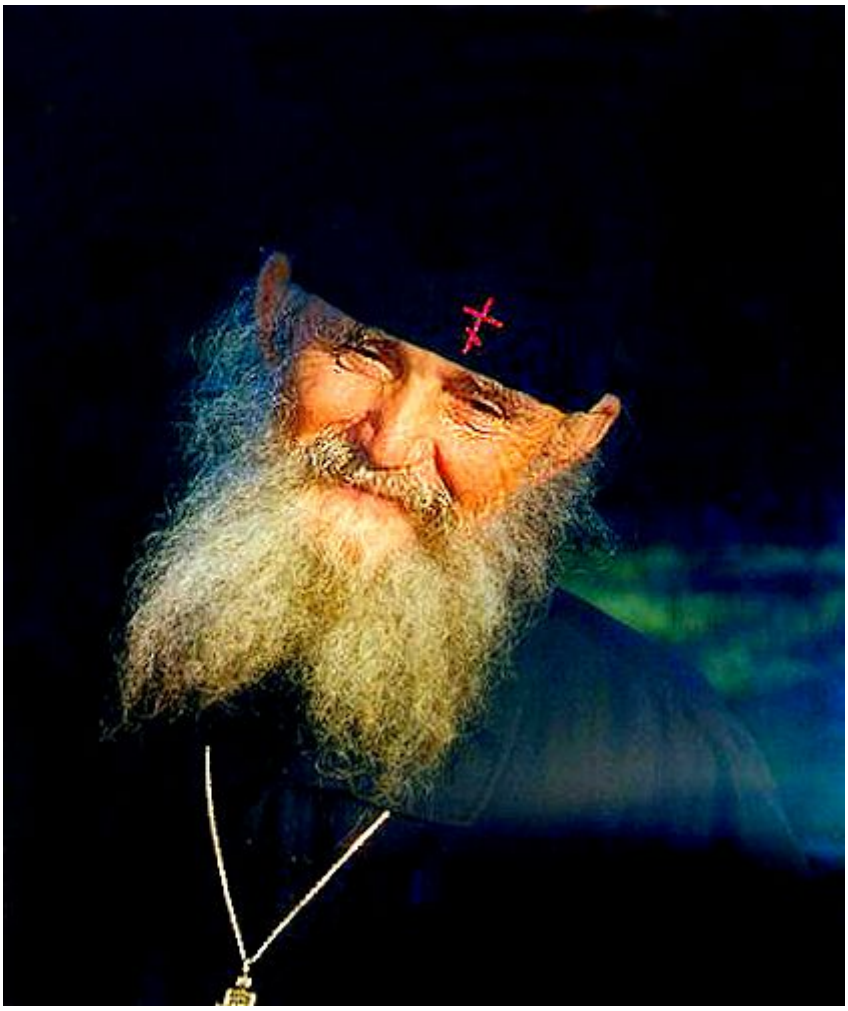

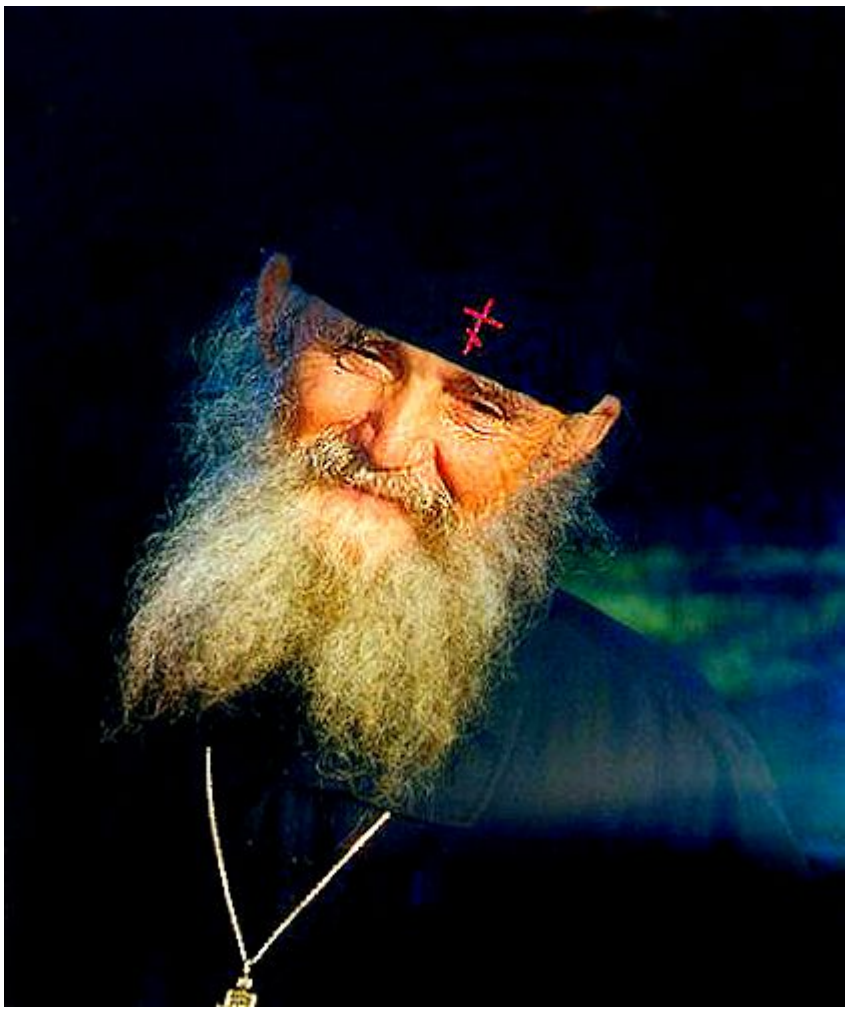

Ο σκύλος όταν αντιληφθή, ότι κάτι έρχεται να κάνη κακό στα πρόβατα, φωνάζει, γαυγίζει έντονα, απειλητικά, νιώθοντας ότι έχει κάποια ευθύνη πάνω στα πρόβατα, στο αφεντικό που τον έχει, που τον ταΐζει. Είναι φυσικό του να το κάνει αυτό. Και όσο γαυγίζει και φωνάζει, ο κλέφτης, ο λύκος, το αγρίμι, δεν πλησιάζει το κοπάδι. Εάν στο σκυλί αυτό έρθει ο λογισμός, ότι δεν υπάρχει φόβος, δεν υπάρχει λύκος, δεν κρύβεται κάποιος κλέφτης και αρχίζει να σπάζει η προσοχή του, το άγρυπνο για το κοπάδι, τον πλησιάζει ο νυσταγμός, κάθεται και τον παίρνει ο ύπνος. Και έτσι ησυχάζει ο τόπος, το κοπάδι από τα γαυγίσματα, αυτό γίνεται αντιληπτό από τον κλέφτη, από τον λύκο, που παραμονεύουν. Όταν, λοιπόν, σταματήσει ο λύκος να αγρυπνεί και να φωνάζει. Όταν δούνε την περίπτωση αυτή, σιγά-σιγά προχωρούν, πλησιάζουν, προσβάλλουν το κοπάδι και αρχίζουν ένα – ένα να ρημάζουν τα πρόβατα.

Ο ζήλος ο πνευματικός είναι σαν το σκυλί. Γεννάται η επιθυμία στον άνθρωπο τον πνευματικό να αγωνιστεί, να αποκτήσει κάποια αρετή και στη συνέχεια να φυλάξει την αρετή. Η επιθυμία που διεγείρεται μέσα στον άνθρωπο, γεννά τον ζήλο. Ο ζήλος, όταν γεννηθεί, φωνάζει σαν το σκυλί. Πλέκει λογισμούς, πως να αγωνιστεί

σκέπτεται πως να φυλαχθεί, πως να φυλάξει, πως να αποκτήσει ο άνθρωπος την αρετή. Διεγείρεται η αδιάλειπτη προσοχή, η νήψις, για να κατορθωθεί η αρετή την οποία επεθύμησε η ψυχή του ανθρώπου.

Ας πάρουμε μια περίπτωση, μια αρετή που σκέπτεται, μάλλον επιθυμεί να αποκτήσει ο πνευματικός άνθρωπος. Ας πάρουμε την αρετή της προσευχής. Επιθυμεί ο άνθρωπος από την μελέτη, από την φώτιση του Θεού, να αποκτήσει, να κερδίσει την αδιάλειπτη προσευχή. Την προσευχή που δεν έχει σταματημό. Η επιθυμία γεννά τον ζήλο, την θέρμη αυτή, την ορμητικότητα της ψυχής. Και η επιθυμία, ο ζήλος, η θέρμη δημιουργούν ορμητικότητα, εις το να αποκτήσει κανείς αυτή την μεγάλη αρετή. Ο ζήλος γεννά τους λογισμούς της παραφυλακής και σκέπτεται ο άνθρωπος, ότι για να αποκτήσει αυτήν την αρετή, χρειάζεται να αγωνιστεί νόμιμα, κατά τους Πατέρας. Ότι πρέπει συνεχώς να ελέγχει την κατάσταση, να αγωνίζεται στην αρχή, με την προφορική επίκληση με το στόμα να λέει την ευχή. Ο ζήλος παρακολουθεί τώρα να μην σταματήσει η προφορική επίκληση, να μην αργολογήσει, να μην σκεφτεί μάταια πράγματα, να μην σκορπίζει το μυαλό του εδώ κι εκεί. Και συνεχώς την προφορική έτσι εργασία της προσευχής, την παρακολουθεί ο ζήλος, η προσοχή, η νήψις. Το αγωνιστικό πνεύμα να μην σταματήσει.

Μόλις συμβεί κάτι, που να εμποδίζεται ο ζήλος, πάλι δίνει τους λογισμούς τους φωτισμένους, τους θερμούς, ότι αυτό το εμπόδιο πρέπει να ξεπεραστεί. Μια αργολογία ήτανε, μια σκέψις ήρθε έτσι μάταιη στον λογισμό και σταμάτησε το στόμα να λέει την προσευχή. Αμέσως ο ζήλος ξεκινάει πάλι ότι πρέπει να αγωνιστεί, αυτό δεν πρέπει να ξαναγίνει. Μόλις δεις την περίπτωση, να την υπερπηδήσεις, και έτσι διατηρείται αυτή η εργασία της προσευχής.

Φωτίζει τώρα ο ζήλος, αποδιώκει κάθε κακό λογισμό, και δέχεται τους φωτεινούς λογισμούς που λένε ότι σαν αγωνιστείς κατ’ αυτόν τον τρόπο προφορικά, όπως μας συμβουλεύουν οι μεγάλοι πατέρες, μετά από την προφορική, θα φθάσουμε στη διανοητική, στην νοερά προσευχή. Η όρεξη της ψυχής να φτάση στην νοερά επίκληση, δίνει τόνωση, ορμητικότητα στην προφορική επίκληση, να μη σταματήσει, γιατί πρόκειται να φτάσουμε στην νοερά. Εάν δεν αγωνιστεί σωστά στην προφορική, δεν θα φθάσεις στο υψηλότερο επίπεδο της προσευχής. Και έτσι ο ζήλος παρακολουθεί τον αγώνα συστηματικά και κανονικά. Τον περιφράττει, τον περιβάλλει, τον σκεπάζει κατά κάποιο τρόπο, από την κακία του δαίμονος. Και έτσι σιγά – σιγά, η αγία αυτή επιθυμία, με την φρούρηση του πνευματικού ζήλου, προχωρεί στην απόκτηση της τελείας προσευχής.

Όταν όμως νυστάξει αυτός ο ζήλος, οι θερμοί λογισμοί αρχίζουν να κρυώνουν αρχίζει η αυτοπεποίθησις μέσα μας, ότι καλά πάμε. Θα αποκτήσω αυτό το πράγμα.

Λογισμοί μάταιοι έρχονται και προσβάλλουν και σπάζουν τον τόνο του ζήλου. Αρχίζει ο νυσταγμός της ψυχής, και πέφτει ο αγώνας. Υποχωρώντας ο ζήλος, παύει το στόμα φερ' ειπείν να λέει συνέχεια την προσευχή. Αρχίζει να κάνει διαλείψεις, να κάνει σκαμπανεβάσματα, πλημμελώς να εργάζεται το στόμα την προσευχή. Οπότε την κλέβει τελείως ο εχθρός την προσευχή, και κλείνουμε το στόμα και οι λογισμοί μέσα μας οι άσχημοι, δουλεύουνε άνετα. Τότε το στόμα από την προφορική επίκληση έρχεται στην παρρησία και έτσι ερημώνεται το πνευματικό ποίμνιο της ψυχής.

Και για κάθε αρετή, έτσι γίνεται, από την πλευρά του πνευματικού ζήλου. Όσο η επιθυμία θα φρουρείται και θα θερμαίνεται από τον ζήλο, η επιθυμία αυτή της αρετής θα γίνει έργο, θα γίνει κτήμα της ψυχής. Και πρέπει συνεχώς να πυροδοτούμε τον πνευματικό ζήλο, για να φρουρείται η ψυχή μας από τους νοητούς λύκους και από τους νοητούς κλέφτες, οι οποίοι καιροφυλακτούν ανά πάσαν στιγμήν, να ερημώσουν την ψυχή μας.

Ο διάβολος της κακής επιθυμίας στέκει απέναντί μας, στέκει μπροστά μας, έχει αναμμένη, όπως λένε οι πατέρες, την δάδα και ζητεί ευκαιρία, κατάλληλη στιγμή αμελείας και ραθυμίας για να μας δώσει μπουρλότο, να εμπρήσει τον ναό του Θεού, να μας ανάψει την κακή επιθυμία μέσα μας και να αποτεφρώσει τελείως κάθε υπόστασι καθαρότητος της ψυχής.

Το σώμα του ανθρώπου, του πνευματικού ανθρώπου κατά τον απ. Παύλο, είναι ναός του Θεού. Ουκ οίδατε ότι είσαστε ναός του Θεού, και το Πνεύμα του Θεού ενοίκει (κατοικεί) εντός υμών; Μέσα μας κατοικεί το πνεύμα του Θεού. Από την στιγμή που αναγεννηθήκαμε πνευματικώς, με τη ιεροπραξία αυτή, το Πνεύμα το Άγιο ήρθε μέσα στην καρδιά του βαπτισμένου ανθρώπου. Αλλά η χάρις αυτή, όταν δεν προσέξει ο άνθρωπος και αμαρτάνει, καταπλακώνεται, καταχώνεται βαθιά στην καρδιά και η λαμπρότης αυτής της χάριτος του Αγίου Πνεύματος, δεν λάμπει στον νου του ανθρώπου, ώστε η λάμψις, ο φωτισμός αυτής της χάριτος, να δώσει την δυνατότητα, να γνωρίση ο άνθρωπος τον Θεό μέσα του.

Η χάρις αυτή του Αγίου Πνεύματος δια του Ιερού Βαπτίσματος, κάνει το σώμα του ανθρώπου, την ψυχή του ανθρώπου, ναό του Θεού. Ο ναός του Θεού, όταν δεν είναι καθαρός, ο Θεός δεν τον επισκέπτεται, δεν μπαίνει μέσα στο ναό αυτό, αλλά φεύγει. Τον αφήνει έρημο. Και γίνεται ένας τόπος άχρηστος, ένας τόπος βρώμικος. Έρχονται όλα τα δαιμόνια και κατοικούν εκεί μέσα. Άρα η καθαρότης του ψυχοσωματικού ανθρώπου, είναι η καθαρότης του ναού, είναι η ευωδία του ναού, είναι η ευπρέπεια του ναού.

Αγιάζεται ο άνθρωπος όταν βρίσκεται καθαρός στην ψυχή και στο σώμα. Και

έρχεται όλος ο Θεός μέσα στον άνθρωπο. Τότε η Χάρις του Αγίου Πνεύματος ανακύπτει, έρχεται στην επιφάνεια. Αποβάλλει όλη την σαβούρα, που είχε πάνω της δια της αμαρτίας. Και οι λαμπηδόνες και οι ακτίνες και οι λάμψεις αυτής της χάριτος του Αγίου Πνεύματος, καταυγάζουν όλον τον νου του ανθρώπου και τον κάνουν θεοειδή.

Λοιπόν ο διάβολος, όπως είπαμε, στέκεται απέναντί μας και έχει στο χέρι του την κακή επιθυμία της αμαρτίας και ζητά ευκαιρία να πετάξει επάνω μας αυτή την φλόγα της κακής επιθυμίας, να μας πυρπολήσει και να μας αποξενώσει τελείως από τον Θεό, να μην έχουμε υπόστασι του θείου ναού. Ο πνευματικός όμως ζήλος, όταν αυτόν τον ναό τον περιβάλλει, τον περιπολεί, τον περιτριγυρίζει και υλακτεί και φωνάζει σαν τον σκυλί, τότε ο εχθρός ο απέναντί μας, δεν βρίσκει την ευκαιρία να μας κάψει, να μας αχρηστεύσει, να μας κάνει αμαρτωλούς μπροστά στα μάτια του Θεού! Και έτσι διατηρούμεθα εν τω Θεώ.

Όταν η ψυχή μας προσεύχεται, όταν ο νους μας περπατάει στον Θεό, πλησιάζει τον Θεό, με την θεωρία και την θεία μελέτη, ο ναός θυσιάζεται με το άρωμα της Χάριτος του Θεού. Το άρωμα είναι η πράξις της ψυχής η πράξις της προσευχής είναι ο καρπός της προσευχής, η ευωδία του θυμιάματος, Και όταν ένας ναός θυμιάζεται και ευωδιάζεται και είναι ευπρεπισμένος και καλλωπισμένος, ο Θεός ευχαρίστως έρχεται και κατοικεί εκεί μέσα και θυσιάζεται επάνω στο θυσιαστήριο της καρδιάς. Και η καρδιά αναπέμπει δοξολογίες και ευχαριστίες στον Θεό, που κάμει αυτό το μυστήριο, που δέχεται αυτήν την εξιλαστήριο θυσία.

Εάν όμως ο ζήλος δεν περιφρουρήσει αυτόν τον ναό, τότε ο ναός είναι ανοχύρωτος, είναι απροστάτευτος, είναι αφύλακτος, και ερημώνεται από τον διάβολο. Εμείς σαν μοναχοί, που κατά κάποιο τρόπο γνωρίζουμε το θέλημα του Θεού, διδασκόμεθα συνέχεια από τους θεοφόρους Πατέρες μας, πως πρέπει να αγωνιστούμε. Η ζωή τους, το παράδειγμά τους, οι νουθεσίες τους, δεν είναι τίποτε άλλο, παρά να μας ανάψουν τον ζήλο για να τους μιμηθούμε. Να τους μιμηθούμε στην αρετή τους, και στην χάρι που απόκτησαν από τόναγώνα τους.

Και αυτοί ήταν άνθρωποι, είχαν πάθη και αδυναμίες, αλλά πρόσεξαν πάρα πολύ τον πνευματικό τους ζήλο. Δεν τον άφησαν να νυστάξη, να κοιμηθή. Τον είχαν πάντα άγρυπνο, νηφάλιο και προσεκτικό και σιγά – σιγά ο ναός της ψυχής των και του σώματός των έγινε άγιος και ο Θεός κατοίκησε μέσα τους και έγιναν άγιοι.

Τώρα ακολουθούμε εμείς. Ήρθαμε εμείς στο στίβο της πάλης. Ήρθαμε στη θέσι τους. Ήρθαμε στη ζωή που έζησαν αυτοί. Πρέπει να τους μιμηθούμε και πρώτος εγώ. Πρέπει να τους μιμηθούμε, να δούμε πως εζήλωσαν αυτοί τον Νόμο του Θεού, να τον ζηλώσουμε και εμείς. Να έχουμε προσοχή σε όλα μας. Να θερμαίνουμε

συνεχώς τον πόθο, το πως θα αγνίσουμε ψυχοσωματικά τον εαυτό μας.

Αλλά σαν άνθρωποι που είμεθα και έχουμε τόσες αδυναμίες, που πολλές φορές μας ξεφεύγουν από την προσοχή, πρέπει τον δικό μας ζήλο να τον διατηρούμε συνέχεια. Η μνήμη του θανάτου, δίνει μεγάλη θέρμη στον ζήλο! Και όταν κανείς σκέπτεται, ότι ίσως πεθάνει μετά από λίγη ώρα, μετά από μία μέρα, ένα μήνα, ένα χρόνο, η σκέψις αυτή είναι μία θέρμανση στον ζήλο, ώστε να προσέξη τον εαυτό του. Να προσέξη να μην αμαρτήση να μην σκεφθή κακό, να μην μιλήση άσχημα, να μην πράξη κακό, γιατί ο θάνατος άμα έρθη, τι θα γίνει μετά;

Γνωρίζουμε ότι τα πάντα μας είναι γνωστά στον Θεό και στον διάβολο. Ο πειρασμός τα γράφει με κάθε λεπτομέρεια όλα μας τα έργα, όλους μας τους λογισμούς και τα λόγια στα κατάστιχά του. Και την ώρα που θα πρόκειται να φύγουμε η και όταν θα ανεβαίνουμε προς τον Θεό, τα ειδικά τελώνεια θα μας παρουσιάσουν όλο αυτό το πλήθος των αμαρτιών, που εμείς τις έχουμε λησμονήσει. Και όταν τις δούμε και είναι όλες γραμμένες και να μας δοθή η δυνατότητα να τις ενθυμηθούμε, τότε, θα απορήσουμε για το μέγεθος, για το πλήθος, που θα έχουν γραμμένα εκεί οι δαίμονες.

Τότε θα έρθη το μυαλό στη θέση του, τότε θα σκεφθούμε ώριμα και σωστά. Το όφελος ποιό θα είναι; Να μεταμεληθούμε βέβαια, αλλά με την έννοια ότι μεταμέλεια πλέον δεν φέρνει την ωφέλεια, δεν φέρνει την μετάνοια, δεν έχει αξία πλέον η μετάνοια εκείνη την ώρα, διότι το πανηγύρι έχει λήξει, ο καιρός της μετανοίας δεν υπάρχει και η δυσκολία είναι άμεση.

Όλα αυτά, όταν τα υπενθυμίζει ο ζήλος στην ψυχή, η ψυχή φυλάγεται από το κακό. Γι’ αυτό πρέπει ο ζήλος να μας συνέχει και να μας δίνει την δυνατότητα της αδειαλείπτου προσοχής. Δεν πρέπει η προσοχή μας να αποσπάται. Να προσέχουμε συνέχεια και πρώτος εγώ διότι έχω μεγαλύτερη την ευθύνη και ο λόγος της απολογίας μου σκληρότερος ενώπιόν του Θεού.

Ας προσέξουμε τώρα πατέρες μου, να έχουμε τον ζήλο μας θερμό, αδιάλειπτον προσεκτικό και ανύστακτον. Και όταν έρθη, θα προσέχουμε την ζωή μας, ο ναός του Θεού θα φυλαχθή, θα διατηρηθή και ο Θεός θα κατοική μέσα του. Και όταν ο Θεός είναι μέσα μας, τα πάντα κατευθύνονται σωστά. Η πορεία μας είναι προς το φως, προς την Ουράνιο Πύλη. Η ελπίδα του Θεού θα δίνη την καλύτερη δροσιά και ανακούφιση.

Ας αγωνιστούμε, λοιπόν, μ’ αυτόν τον τρόπο, τον πνευματικό ζήλο, και ας ελπίσουμε τότε, ότι ο Θεός θα μας βοηθήσει, θα συντρέξη με την καλή αυτή επιθυμία της ψυχής μας, εις το να βοηθήση τον ζήλο, την θέρμη.

Ας ελπίσουμε ότι θα μας αξιώση να φτάσουμε στην μεγάλη πατρίδα, που υπάρχει εις τον Ουρανόν. Εκεί που έχει κάμει ο Θεός την άνωIερουσαλήμ, την Εκκλησία των πρωτοτόκων, εκεί όπου υπάρχει το Άκτιστον φως, εκεί που όλη η βασιλεία του Θεού είναι Ουράνιος ναός του Θεού και ο Θεός είναι το φέγγος.

Ο Θεός είναι ο ήλιος και το φως που φωτίζει αυτόν τον Ναό. Εκκλησίασμα είναι οι σωσμένες ψυχές, που πέρασαν μέσα από το καμίνι της θλίψεως του εδώ αγώνος, και εκεί ξεκουράζονται πλέον από αυτή την θλίψη, από τους πειρασμούς, από τον αγώνα, από τους αναστεναγμούς, απηλλαγμένοι πλέον από τα δάκρυα, από τους φόβους. Και έτσι αυτό το εκκλησίασμα θα βρίσκεται σ’ αυτό τον ναό, εις τους αιώνας των αιώνων.
Γέρων Εφραίμ Φιλοθεΐτης (Προηγούμενος Ι. Μ. Φιλοθέου)

Πηγή: tokandylaki.blogspot.gr